Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 21. mája 2026*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) 2024/1083 – Článok 3 – Pôsobnosť *ratione temporis* – Článok 29 – Prechodné ustanovenia – Skutočnosť, že v jednom členskom štáte bol uverejnený novinový článok preberajúci obsah iného článku z iného členského štátu – Údajne nepresné skutočnosti – Žiadosť o opravu – Článok 11 Charty základných práv Európskej únie – Článok 2 ZEÚ“

Vo veci C-843/24,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) z 2. decembra 2024 a doručený Súdnemu dvoru 9. decembra 2024, ktorý súvisí s konaním:

Viktor Orbán

proti

24.hu Szerkesztősége,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia J. Passer, E. Regan (spravodajca), D. Gratsias a B. Smulders,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– V. Orbán, v zastúpení: Gy. Turi, ügyvéd,

– maďarská vláda, v zastúpení: D. Csoknyai a M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: G. Conte, O. Gariazzo a A. Tokár, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: maďarčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií) (Ú. v. EÚ L, 2024/1083), a článku 11 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Viktorom Orbánom a 24.hu Szerkesztősége, internetovou informačnou stránkou, vo veci žiadosti, aby bola prostredníctvom tlače vykonaná oprava novinového článku uverejneného v Maďarsku, ktorý preberá obsah iného článku uverejneného v inom členskom štáte a uvádza údajne nepresnú skutočnosť.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 3 nariadenia č. 2024/1083 s názvom „Práva príjemcov mediálnych služieb“ stanovuje:

„Členské štáty rešpektujú právo príjemcov mediálnych služieb na prístup k pluralite redakčne nezávislého mediálneho obsahu a zabezpečia, aby boli zavedené rámcové podmienky v súlade s týmto nariadením s cieľom chrániť toto právo, v prospech slobodnej a demokratickej diskusie.“

4 Článok 29 tohto nariadenia, nazvaný „Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie“, stanovuje:

„Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie sa uplatňuje od 8. augusta 2025. Avšak:

a) článok 3 sa uplatňuje od 8. novembra 2024;

…“

Maďarské právo

5 Ustanovenie § 12 sajtószabadságról és a médiatartalmak Alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (zákon č. CIV z roku 2010 o slobode tlače a základných pravidlách pre mediálny obsah) (*Magyar Közlöny* 2010/170) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej v odseku 1 stanovuje:

„Každý, o kom boli v akomkoľvek mediálnom obsahu uverejnené alebo prevzaté nepresné skutkové tvrdenia alebo nepresne opísané pravdivé skutočnosti, môže žiadať o uverejnenie opravného

vyhlásenia, v ktorom sa uvedie, ktoré skutkové tvrdenia sú nesprávne alebo nepodložené, alebo ktoré skutočnosti boli nepresne opísané, a naopak, aké sú pravdivé skutočnosti.“

6 Ustanovenie § 496 polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (zákon č. CXXX z roku 2016 o občianskom súdnom konaní) (*Magyar Közlöny* 2016/190) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej v odseku 1 stanovuje:

„Ak si tlačové médium nesplní povinnosť uverejniť opravu v rámci stanovenej lehoty alebo ak ju neuverejní v súlade so žiadosťou o opravu, žiadateľ o opravu môže podať proti tomuto médiu žalobu na účely uverejnenia opravného vyhlásenia. …“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

7 Dňa 17. marca 2024 24.hu Szerkesztősége uverejnil článok s názvom „Spar začal sťahovať svoj majetok z Maďarska“ (ďalej len „článok, o ktorý ide vo veci samej“). Článok, o ktorý ide vo veci samej, okrem iného opisoval vyhlásenie generálneho riaditeľa spoločnosti Spar Austria, rakúskej dcérskej spoločnosti skupiny Spar, uvedené v rakúskom časopise, podľa ktorého maďarský predseda vlády pán Orbán požiadal túto skupinu, aby umožnila blízkemu členovi jeho rodiny investovať do maďarskej dcérskej spoločnosti uvedenej skupiny (ďalej len „vyhlásenie, o ktoré ide vo veci samej“).

8 Dňa 3. apríla 2024 pán Orbán na základe maďarskej právnej úpravy požiadal stránku 24.hu Szerkesztősége, aby bola k obsahu článku, o ktorý ide vo veci samej, uverejnená oprava prostredníctvom tlače. 24.Hu Szerkesztősége tejto žiadosti nevyhovela, 10. apríla 2024 však na konci tohto článku doplnil dodatok s názvom „Posledný vývoj – Sťažnosti“, kde sa okrem iného uvádza, že pán Orbán zaslal žiadosť o opravu, v ktorej tvrdí, že 24.hu Szerkesztősége zverejním vyhlásenia, o ktoré ide vo veci samej, prevzala nepresnú skutočnosť a toto vyhlásenie je chybné.

9 Pán Orbán usúdil, že 24.hu Szerkesztősége si nesplnila svoju povinnosť uverejniť požadovanú opravu, a preto podal žalobu na Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko), ktorý je vnútroštátnym súdom predkladajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania. Tento súd uvádza, že konanie treba obnoviť, keďže rozsudok, ktorý vydal 17. mája 2024, bol zrušený pre procesnú vadu.

10 Pán Orbán vo svojej žalobe bez popretia toho, že vyhlásenie, o ktoré ide vo veci samej, bolo verne reprodukované v článku, o ktorý ide vo veci samej, navrhuje uložiť stránke 24.hu Szerkesztősége v súlade s maďarskou právnou úpravou povinnosť vydať opravné vyhlásenie, v ktorom uvedie, že 24.hu Szerkesztősége uverejnením tohto vyhlásenia prevzala nepresnú skutočnosť, a že naopak pravdou je, že nepožiadal ani generálneho riaditeľa spoločnosti Spar Austria, ani žiadneho iného akcionára, zástupcu alebo zamestnanca skupiny Spar, aby umožnil blízkemu členovi jeho rodiny investovať do maďarskej dcérskej spoločnosti tejto skupiny.

11 24.hu Szerkesztősége na svoju obranu tvrdí, že vyhlásenie, o ktoré ide vo veci samej, nepredstavuje oznámenie skutočnosti, ale vyjadrenie názoru a hodnotového úsudku jedného z jeho novinárov, čo je právne chránené. Okrem toho 24.hu Szerkesztősége tvrdí, že článok, o ktorý ide vo veci samej, spolu so svojím dodatkom z 10. apríla 2024, opísaným v bode 8 tohto rozsudku, uvádzal tak žiadosť pána Orbána o opravu, ako aj opis skutkového stavu, o ktorý požiadal, aby si čitateľ mohol utvoriť celkový obraz.

12 Predkladajúci vnútroštátny súd uvádza, že v maďarskom právnom poriadku je oprava informácií prostredníctvom tlače občianskoprávnym nástrojom na ochranu osobnostných práv, ktorý umožňuje účinne napraviť verejné zásahy do týchto práv. Možnosť podať žiadosť o opravu má v krátkej lehote každý, o kom bola v mediálnom obsahu uvedená alebo prevzatá skutočnosť, ktorej pravdivosť nie je preukázaná, alebo v súvislosti s ktorou boli pravdivé skutočnosti opísané nepresne. Ak si dotknuté tlačové médium nesplní svoju povinnosť opravy, táto osoba si môže uplatniť svoje právo na opravu podaním návrhu na začatie súdneho konania.

13 Tento súd spresňuje, že kritériá posúdenia, ktoré treba zohľadniť pri uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa postupov opravy prostredníctvom tlače, sú, pokiaľ ide o otázky dôkazov relevantných pre spor vo veci samej, uvedené v stanovisku Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) č. 14 PK, ktoré sa uplatňuje od 1. júna 1984. Predkladajúci vnútroštátny súd uvádza, že z tohto stanoviska vyplýva, že vzhľadom na to, že je prinajmenšom veľmi ťažké preukázať negatívnu skutočnosť, prináleží dotknutému tlačovému médiu, aby preukázal pravdivosť napadnutého skutkového tvrdenia uvedeného v dotknutom článku v tlači. To platí vo všeobecnosti aj vtedy, keď tento novinový článok verne reprodukuje skutkové tvrdenie alebo vyhlásenie určitej osoby, alebo keď preberá článok iného tlačového média. Takéto zásady boli prevzaté do judikatúry záväznej pre maďarské súdy, ktorú Kúria (Najvyšší súd) vypracoval v nadväznosti na svoje stanovisko č. 14 PK.

14 V tomto kontexte si predkladajúci vnútroštátny súd kladie otázku, či skutočnosť – ako stanovuje vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej –, že médiám sa vo všeobecnosti v prípade prevzatia mediálneho obsahu uverejneného v rámci zodpovednosti vydavateľa v inom členskom štáte alebo jednoduchého oznámenia tohto obsahu ukladá povinnosť preukázať pravdivosť toho, čo bolo oznámené, je v súlade s právom Únie, najmä s článkom 3 nariadenia 2024/1083, ktorý okrem iného ukladá členským štátom povinnosť rešpektovať právo príjemcov mediálnych služieb na prístup k pluralite redakčne nezávislého mediálneho obsahu, a s článkom 11 Charty, ktorý zaručuje slobodu a pluralitu médií.

15 Predkladajúci vnútroštátny súd totiž usudzuje, že postupy opravy prostredníctvom tlače sú konania, ktoré predstavujú vykonanie článku 3 nariadenia 2024/1083, a preto sa má Charta na ne v súlade so svojím článkom 51 ods. 1 uplatniť. Aj na tieto postupy, ktoré predstavujú dôležitý prvok pri zaručovaní slobody médií, sa musia uplatňovať zásady a ciele tohto nariadenia, a účinok týchto postupov nemôže obmedziť pluralitu médií.

16 Tento súd pritom uvádza, že dátumom uverejnenia článku, o ktorý ide vo veci samej, je 17. marec 2024, zatiaľ čo článok 3 nariadenia 2024/1083 sa v súlade s jeho článkom 29 uplatňuje až od 8. novembra 2024. Vzniká teda otázka, či by uplatnenie tohto článku v rámci sporu vo veci samej znamenalo zakázané retroaktívne uplatnenie uvedeného článku.

17 Okrem toho z článku 2 ZEÚ vyplýva, že Únia je založená na takých hodnotách, akými je právny štát, ktoré sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda okrem iného spravodlivosť. Keďže z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že členský štát nemôže zmeniť svoju právnu úpravu spôsobom, ktorý by viedol k zhoršeniu ochrany hodnoty právneho štátu, v rámci sporu vo veci samej je potrebné určiť, či by niektorý z možných výkladov dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy viedol k takémuto zhoršeniu tým, že by porušil právo občanov na prístup k pluralite nezávislých mediálnych produktov. Podľa predkladajúceho vnútroštátneho súdu tak môže byť právomoc Súdneho dvora stanovená nezávisle od uplatniteľnosti článku 3 nariadenia 2024/1083 a vychádzať priamo z ustanovení Charty.

18 Za týchto okolností Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Musí vnútroštátny súd… uplatňovať od 8. novembra 2024 článok 3 [nariadenia 2024/1083], uplatniteľný od 8. novembra 2024, napriek tomu, že novinový článok, ktorý viedol k sporu, bol uverejnený 17. marca 2024?

2. V prípade, ak je odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku kladná, má sa článok 3 [nariadenia 2024/1083] v spojení s právom na slobodu prejavu a na informácie, zaručeným v článku 11 [Charty] vykladať v tom zmysle, že v prípade prevzatia mediálneho obsahu uverejneného v rámci zodpovednosti vydavateľa so sídlom v inom členskom štáte nie je v súlade s požiadavkami [tohto] článku 3, že dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním skutočností oznámených v prevzatom mediálnom obsahu ‚vo všeobecnosti' prináleží dotknutému tlačovému médiu?

3. V prípade, ak je odpoveď na druhú prejudiciálnu otázku záporná, možno vychádzať z toho, že je v súlade s právom Únie, a najmä s článkom 11 [Charty], vnútroštátna judikatúra, podľa ktorej tlačové médium môže prezentovať obsah uverejnený v inom členskom štáte len vtedy, ak toto tlačové médium dokáže preukázať pravdivosť prevzatého obsahu, aj keď sa v predmetnom novinovom článku jednoznačne uvádza, že ide o prevzatý obsah?"

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

19 Svojou prvou otázkou sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 nariadenia 2024/1083 vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na spor týkajúci sa žiadosti o opravu prostredníctvom tlače podanej podľa právnej úpravy členského štátu v súvislosti s novinovým článkom, ktorý preberá údajne nepresnú skutočnosť uvedenú v publikácii uverejnenej v inom členskom štáte, ak bol tento novinový článok uverejnený pred dátumom, od ktorého je tento článok 3 uplatniteľný v súlade s článkom 29 tohto nariadenia.

20 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že nová právna norma sa v zásade uplatňuje od nadobudnutia účinnosti aktu, ktorým sa táto norma zavádza, a že hoci sa neuplatňuje na právne situácie, ktoré vznikli a definitívne sa zavŕšili za účinnosti predchádzajúceho zákona, uplatní sa na ich budúce účinky, ako aj na nové právne situácie. Inak to je len vtedy a s výhradou zásady zákazu retroaktivity právnych aktov, ak sú k novej právnej norme pripojené osobitné ustanovenia, ktoré špecificky určujú podmienky jej časovej uplatniteľnosti. V tejto súvislosti na rozdiel od procesných pravidiel, ktoré sa všeobecne majú uplatňovať ku dňu nadobudnutia svojej účinnosti, sa majú hmotnoprávne predpisy Únie vykladať na účely zabezpečenia dodržiavania zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery tak, že na situácie zavŕšené pred nadobudnutím ich účinnosti sa vzťahujú len v rozsahu, v akom z ich znenia, účelu alebo systematiky jasne vyplýva, že sa im má takýto účinok priznať (pozri rozsudky z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i., 212/80 až 217/80, EU:C:1981:270, body 9 a 10, ako aj z 15. júna 2021, Facebook Ireland a i., C-645/19, EU:C:2021:483, bod 100).

21 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba v prvom rade konštatovať, že na jednej strane článok 3 nariadenia 2024/1083 predstavuje hmotnoprávne pravidlo, keďže stanovuje, že členské štáty rešpektujú právo príjemcov mediálnych služieb na prístup k pluralite redakčne nezávislého mediálneho obsahu a zabezpečia, aby boli zavedené rámcové podmienky v súlade s týmto nariadením s cieľom chrániť toto právo, v prospech slobodnej a demokratickej diskusie.

22 Na druhej strane článok 29 nariadenia 2024/1083 stanovuje, že toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Toto nariadenie tak vzhľadom na to, že bolo uverejnené 17. apríla 2024, nadobudlo účinnosť 8. mája 2024. Tento článok 29 pritom určuje aj podmienky časovej pôsobnosti uvedeného nariadenia. V tejto súvislosti uvedený článok 29 stanovuje, že toto nariadenie sa uplatňuje od 8. augusta 2025, pričom pre niektoré jeho ustanovenia, vrátane jeho článku 3, sa stanovuje odlišný dátum účinnosti, ktorým je 8. november 2024.

23 V druhom rade, pokiaľ ide o spor vo veci samej, z informácií poskytnutých predkladajúcim vnútroštátnym súdom vyplýva, že podľa maďarskej právnej úpravy právo na opravu prostredníctvom tlače slúži na nápravu verejných porušení osobnostných práv a priamo súvisí s tým, že vo vzťahu k dotknutej osobe bola prostredníctvom tvrdenia alebo prevzatia tvrdenia zverejnená skutočnosť, ktorej pravdivosť nie je preukázaná alebo ktorá bola v mediálnom obsahu uvedená nepresne.

24 Situácia, o ktorú ide vo veci samej, sa teda definitívne zavŕšila 17. marca 2024, keď bol uverejnený článok, o ktorý ide vo veci samej, pričom takéto konštatovanie nemožno spochybniť žalobou podanou vo veci samej na účely uplatnenia tohto práva na opravu prostredníctvom tlače (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. októbra 2022, Stadt Mainz, C-544/21, EU:C:2022:843, bod 23).

25 Z toho vyplýva, že vzhľadom na to, že táto situácia sa definitívne zavŕšila pred dátumom, od ktorého sa uplatňuje článok 3 nariadenia 2024/1083, tento článok sa *ratione temporis* neuplatňuje na spor, o ktorý ide vo veci samej.

26 S cieľom poskytnúť plnohodnotnú odpoveď predkladajúcemu vnútroštátnemu súdu, ktorý poukazuje na prípadné uplatnenie článku 11 Charty, treba okrem toho pripomenúť, že podľa článku 51 ods. 1 Charty sú jej ustanovenia určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.

27 Základné práva zaručené v právnom poriadku Únie sa teda majú uplatniť vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, nie však mimo týchto situácií [pozri rozsudky z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19, a z 26. februára 2026, Komisia/Maďarsko (Právo poskytovať mediálne služby na rádiovej frekvencii), C-92/23, EU:C:2026:108, bod 95, ako aj citovanú judikatúru].

28 Napokon treba pripomenúť, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ak právna situácia nepatrí do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor nemá právomoc o nej rozhodnúť a prípadne uvádzané ustanovenia Charty nemôžu samy osebe založiť túto právomoc (pozri rozsudky z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 22, a zo 6. októbra 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, bod 27 a citovanú judikatúru).

29 Na jednej strane, ako je uvedené v bode 25 tohto rozsudku, sa článok 3 nariadenia 2024/1083 neuplatňuje na spor vo veci samej *ratione temporis*.

30 Na druhej strane sa uplatnenie článku 11 Charty na tento spor nemôže zakladať len na tom, že predkladajúci vnútroštátny súd poukazuje na hodnoty zakotvené v článku 2 ZEÚ. Tento článok 2 totiž nemôže viesť k tomu, že obmedzenia stanovené pre pôsobnosť iných ustanovení práva Únie, a najmä ustanovení Charty, ktoré sú určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie v zmysle jej článku 51 ods. 1, budú zbavené akéhokoľvek účinku [pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. apríla 2026, Komisia/Maďarsko (Hodnoty Únie), C-769/22, EU:C:2026:326, bod 550].

31 Za týchto podmienok vzhľadom na to, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva väzba s inými ustanoveniami práva Únie, treba usúdiť, že článok 11 Charty nie je na spor vo veci samej uplatniteľný.

32 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 nariadenia 2024/1083 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňuje na spor týkajúci sa žiadosti o opravu prostredníctvom tlače podanej podľa právnej úpravy členského štátu v súvislosti s novinovým článkom, ktorý preberá údajne nepresnú skutočnosť uvedenú v publikácii uverejnenej v inom členskom štáte, ak bol tento novinový článok uverejnený pred dátumom, od ktorého je tento článok 3 uplatniteľný v súlade s článkom 29 tohto nariadenia.

O druhej a tretej otázke

33 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku.

O trovách

34 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred predkladajúcim vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií),

sa má vykladať v tom zmysle, že:

sa neuplatňuje na spor týkajúci sa žiadosti o opravu prostredníctvom tlače podanej podľa právnej úpravy členského štátu v súvislosti s novinovým článkom, ktorý preberá údajne nepresnú skutočnosť uvedenú v publikácii uverejnenej v inom členskom štáte, ak bol tento novinový článok uverejnený pred dátumom, od ktorého je tento článok 3 uplatniteľný v súlade s článkom 29 tohto nariadenia.

Podpisy